

Zagorica pri Biču

EŠD 15513	Zagorica pri Velikem Gabru – Arheološko najdišče Zagorica-Bič
cestni odsek	KO 14 BIČ–TREBNJE
zemljepisne koordinate	x 492023 y 86566 z 306
temeljna topografska karta TTN5	Višnja Gora 47
kataster	k. o. Zagorica parc. št. 63/1, 132, 133, 134/1, 2, 145/1, 2, 3, 150/1, 2, 152, 181/2, 188/1, 190, 970/2
vrsta najdišča	grobišče, <i>villa rustica</i> , naselbina
čas	mlajša železna doba, rimska doba, zgodnji srednji vek
način in čas odkritja, odkritelj	arheološki pregled 2001, Gojko Tica, Bojan Djurić
vrsta in čas raziskav	izkopavanje 2002
vodja raziskav	Boris Vičič
obseg raziskanega prostora	25.000 m ²
arhiv najdišča hrani	ZVKGD, Območna enota Ljubljana; Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana

Najdišče leži med vasema Bič in Zagorica v vzhodnem delu Dobske uvale, ene od kotlin Dolenjskega podolja, tik pred vzponom na Medvedjek. Teren je dokaj položen in izrazito ilovnat ter ob večjem deževju močno zamočvirjen. Pred pričetkom raziskav so bili tu travniki in njive.

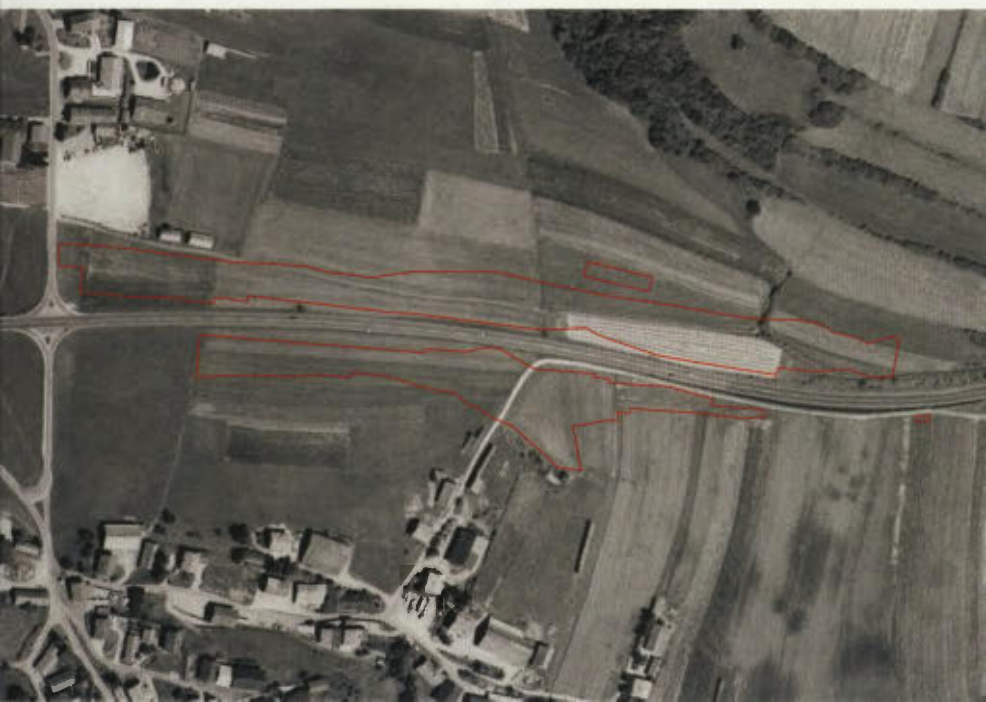
Izkopavanja so odkrila šibke sledove prazgodovinske rabe prostora, povezane z vodnimi viri in izrabo vodnega ekosistema ter delovanjem kraških estavel (požiralnikov in bruhalnikov).

Okolica ene od njih je bila verjetno poseljena že v času eneolitika. Mlajši naselitveni sledovi so bili ugotovljeni na privzdignjenem terenu pod vzpetino Reber in so iz latenskega obdobja, v ravnici pa je bilo izkopano pripadajoče grobišče (20 žganih grobov) z dokaj bogatimi pridatki (lončenina, nakit, orožje). Datiramo ga v drugo in začetek prvega stoletja pred našim štetjem.

Rimskodobna naselbina s pripadajočim manjšim grobiščem leži v donedavno poplavnem nižinskem delu

keramična žara iz
latenskega groba

in je delno prekrivala latensko grobišče. Štirje objekti imajo kamnite temelje iz prodnikov in lomljencev, narejeni so v suhozidni tehniki – brez ohranjenega veziva – in trije so dokaj velikih dimenzij (okrog 20 x 15 m). Arhitekturnih elementov, ki bi nakazovali videz nadzemne konstrukcije, nismo našli. V najbolje ohranjenem smo raziskali objekt kvadratnega tlorisa s prizidkom, ki je prebil obodni zid. Domnevamo, da obodni zidovi niso presegli parapetne višine in so služili kot ograde z gospodarsko vlogo. Eden od objektov je bil manjših dimenzij (pribl. 11 x 11 m) in delno poškodovan z recentnim vkopom. V notranjosti smo odkopali štiri jame, napolnjene s kamenjem in malto. Žal namembnosti objekta ne moremo prepričljivo določiti. V objektih je bilo odkritih zelo malo drobnih najdb, po dveh fibulah in novcu pa jih datiramo v čas med poznim 1. in zgodnjim 3. stoletjem n. š.

bronasta rimska sponka

Majhno pripadajoče grobišče (kupolasta grobnica in štirje grobovi) je bilo izkopano ob vzhodnem robu naselbine. Vsi grobovi so bili žgani in po grobni arhitekturi tipično dolenski. Grobni dodatki kažejo, da sta grobišče in naselbina iz istega časa.

Nižinska lokacija je bila v 3. stoletju n. š. opuščena, v času pozne antike in zgodnjega srednjega veka pa je bila ponovno aktivirana naselbinska lokacija na privzdignjenem terenu pod Rebrijo.

Prvi znaki konstrukcij bi lahko segli v pozno antiko, ko so se na vsej zahodni površini pojavile jame in stojke. Naslednja dva horizonta po tipu gradiva sodita v zgodnesrednjeveško obdobje in si sledita strnjeno; starejši med obema ima centralen, verjetno ograjen prostor z nekaj objekti in skupno uporabno površino, mlajši pa je odprtega tipa s tremi večjimi objekti. Najmlajše arheološko obdobje je prisotno na obrobju severno in zahodno od osrednje depresije in sodi po skromnih najdbah na sam konec zgodnjega srednjega veka.

zgodneslovanski lonček

BORIS VIČIČ

Literatura in viri

- DJURIĆ, BOJAN; TICA, GOJKO. *Poročilo o rezultatih arheološkega pregleda na potencialnem najdišču Zagorica*, Ljubljana 2001.
- MUŠIČ, BRANKO. *Poročilo o geofizikalni raziskavi na lokaciji Zagorica-Bič*, Ljubljana 2002.
- VIČIČ, BORIS; SLAPŠAK, BOŽIDAR; GROSMAN, DARJA; GASPARI, ANDREJ; NOVAKOVIČ, PREDRAG. *Zagorica pri Velikem Gabru – rimskodobna in zgodnesrednjeveška naselbina*, v: GUŠTIN, M. (ur.), *Zgodnji Slovani*, Ljubljana 2002, 94-97.